

Doniyor kitobi — bir yuz o‘ninchi qism

Rimning uch tomonlama ittifoqi: Vahiy kitobidagi karnaylarning bashoratli ahamiyatini ochib berish

Jeff Pippenger

2024-03-01

Vahiy kitobining to‘qqizinchi bobidagi birinchi va ikkinchi voylarning Islomiy kuchlari Rim ustiga keltirilgan hukmni ifodalagan. William Miller karnaylarni Rim ustiga keltirilgan “o‘ziga xos hukmlar” deb atagan edi, biroq Miller butun dunyoni Armageddonga boshlab borayotgan uch tomonlama ittifoq sifatidagi Zamonaviy Rimni ko‘ra olmadi. Uriah Smith karnaylar Rim ustidan Xudoning hukmini ifodalashini va beshinchi hamda oltinchi karnaylar (birinchi va ikkinchi Voylar) Katolik cherkovi ustidan chiqarilgan hukmlar ekanini anglagan edi.

“Ushbu karnayning sharhi uchun biz yana janob Keithning yozuvlariga murojaat qilamiz. Bu muallif haqiqatni aytib, shunday deydi: ‘Vahiy kitobining boshqa biror qismi haqida sharhlovchilar orasida beshinchi va oltinchi karnaylarning, yoki birinchi va ikkinchi voylarning, Saratsenlar va Turklar bilan bog‘lanishiga doir kelishuvchalik deyarli bu qadar bir xillik yo‘q. Bu shu qadar ravshanki, uni deyarli noto‘g‘ri tushunish mumkin emas. Har birini ko‘rsatib beruvchi bir-ikki oyat o‘rniga, Vahiy kitobining to‘qqizinchi bobi butunlay, teng qismlarda, ikkalasining ham tasviri bilan banddir.’

“Rim imperiyasi qanday zabt etish orqali yuksalgan bo‘lsa, shunday zabt etish orqali tanazzulga yuz tutdi; ammo Sarasenlar va Turklar murtad cherkov ustiga soxta dinni qamchi qilgan vositalar bo‘ldilar; va shuning uchun, avvalgilar singari, beshinchi va oltinchi karnaylar faqat shu nom bilangina atalish o‘rniga, voylar deb ataladi.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 495.

Miller va Smith karnaylar haqidagi — ularni Xudoning Rim ustidan chiqargan hukmi sifatida ko‘rgan — tushunchalarida anglamagan narsa shuki, bu hukmlar quyoshga sajda qilishni majburan joriy etish orqali amalga oshirilgan edi. Milodiy 321-yilda Konstantin birinchi yakshanba qonunini chiqardi, va to‘qqiz yil o‘tgach u poytaxtni Rim shahridan Konstantinopol shahriga ko‘chirdi; shu tariqa Rim imperiyasining parchalanish jarayonini boshlab berdi. Doniyor kitobining o‘n birinchi bobida butparast Rim bir “vaqt” davomida oliy hukmronlik qilishi kerak edi; bu esa miloddan avvalgi 31-yildagi Aktsiy yangi sanasidan boshlab, milodiy 330-yilgacha, ya‘ni Konstantin shohlikni G‘arb va Sharqqa bo‘lgan davrgacha bo‘lgan uch yuz oltmish yilni ifoda etardi.

U viloyatning eng serhosil joylariga ham osoyishtalik bilan kiradi; va u otalari ham, otalarining otalari ham qilmagan ishni qiladi; u ular orasida o‘lja, talon-toroj va boyliklarni tarqatadi; ha, u hatto qal‘alarga qarshi bir muddatgacha o‘z rejalari va hiylalarini tuzadi. Doniyor 11:24.

O‘sha uch yuz oltmish yil davomida Rim imperiyasi amalda yengilmas edi, ammo poytaxt Sharqqa ko‘chirilgach, bunday ulkan imperiyani boshqarish endi mumkin bo‘lmay qoldi. Konstantin saltanatni uch o‘g‘li o‘rtasida bo‘lib, nazoratni saqlab qolishga urindi, biroq bu faqat avvalgi

imperiyaning parchalanishini yanada tezlashtirdi.

Papalik milodiy 538-yilda yer taxtini egallaganida, Orlean shahridagi uchinchi Kengashda yakshanba qonuni qabul qilindi. Shunday qilib, milodiy 606-yilda Muhammad o'zining bashoratli xizmatini boshladi va tarixchilar "murtad jamoatning qamchisi" deb ta'riflaydigan narsaga aylanishi kerak bo'lgan karnayni ramziy tarzda ifodaladi. Milodiy 606-yilda Muhammadning xizmati bilan boshlangan birinchi va ikkinchi voylarning tarixi, yettinchi karnay sado bergan 1844-yil 22-oktabrda yakunlandi.

Ikkinchi qayg'u o'tdi; va mana, uchinchi qayg'u tezda kelmoqda. Va yettinchi farishta karnay chaldi; osmonlarda baland ovozlar yangrab, shunday dedilar: Bu dunyoning saltanatlari Rabbimizning va Uning Masihining saltanatlariga aylandi; va U abadulabad hukmronlik qiladi. Vahiy 11:14, 15.

Birinchi ikki Voy tarixining davomida sharqiy Rimning poytaxti Konstantinopol 1453-yilda zabt etildi, g'arbdagi papalik Rimi esa 1798-yilda o'zining halokatli yarasini oldi. "Murtad jamoatning qamchisi" fuqaroviy Rimni ham, diniy Rimni ham qulatgan edi. Zamonaviy Rimning uch karra ittifoqi Amerika Qo'shma Shtatlarida tez orada joriy etiladigan yakshanba qonuni bilan ro'yobga chiqadi.

"Amerika Qo'shma Shtatlaridagi protestantlar Spiritualizmning qo'lini tutish uchun jarlik uzra qo'llarini cho'zishda peshqadam bo'ladilar; ular Rim hokimiyati bilan qo'l berib ko'rishish uchun tubsizlik uzra qo'l uzatadilar; va mana shu uch tomonlama ittifoq ta'siri ostida bu mamlakat vijdon huquqlarini oyoqosti qilishda Rimning izidan boradi." The Great Controversy, 588.

O'sha vaqtda uchinchi Vayning Islom dini Zamonaviy Rim ustidan, uning yakshanba ibodatini majburan joriy etgani uchun, Xudoning hukmini amalga oshiradi; xuddi U buni majusiy Rim va papalik Rimi bilan qilganidek. Majusiy Rimga nisbatan U birinchi to'rtta karnaydan foydalanib, milodiy 476-yilgacha g'arbiy Rim poytaxtidagi Rim hukmronligiga barham berdi, chunki 476-yildan keyin shahar hukmdorlaridan hech biri rim naslidan emas edi. 1453-yilga kelib Islomning beshinchi karnayi sharqiy Rimdagi Rim hukmronligiga yakun yasadi. 1798-yilga kelib esa Yevropa xalqlarining ilgari o'n bo'linishga ega bo'lgan tuzilmasi ustidagi papalik hukmronligiga Islomning oltinchi karnayi tarixida barham berildi. Rimning fuqaroviy saltanatining — ham g'arbda, ham sharqda — va Rimning diniy saltanatining halokati majusiy quyoshga sig'inish majburan joriy etilganidan keyin yuz berdi.

"Amerika Qo'shma Shtatlari xalqi imtiyozga sazovor bo'lgan xalq bo'lib kelgan; ammo ular diniy erkinlikni cheklaganlarida, protestantizmni topshirib qo'rganlarida va papachilikni qo'llab-quvvatlaganlarida, ularning aybi me'yori to'ladi va 'milliy murtadlik' osmon kitoblarida qayd etiladi. Bu murtadlikning natijasi milliy halokat bo'ladi." Review and Herald, 1893-yil 2-may.

Bashoratning uch karra qo'llanilishi bashoratning yakuniy ro'yobga chiqishining xususiyatini dastlabki ikki ro'yobga chiqishning xususiyatlari asosida belgilaydi. 2001-yil 11-sentabrda uchinchi Voy tarix sahnasiga kirib keldi. U dastlab 1844-yil 22-oktabrda kelgan edi, chunki

uchinchi Voy yettinchi karnaydir va o'sha karnay o'sha vaqtda chala boshlagan. Ammo qadimgi Isroil bilan bo'lgani kabi, zamonaviy Isroil ham isyonni tanladi va ishni yakunlash o'rniga sahroda sarsonlik davrini keltirib chiqardi. Shu sababli uchinchi farishtaning muhrlash vaqti kechiktirildi, to u 2001-yil 11-sentabrda yana boshlanguncha.

“Qirq yil davomida imonsizlik, nolish va isyon qadimgi Isroilni Kan'on yurtidan mahrum qildi. Xuddi o'sha gunohlar zamonaviy Isroilning samoviy Kan'onga kirishini kechiktirdi. Har ikki holda ham ayb Xudoning va'dalarida emas edi. Bizni shu qadar ko'p yillar gunoh va qayg'u olamida ushlab turgan narsa — Rabbiyning O'ziga mansub deb e'tirof etuvchi xalqi orasidagi imonsizlik, dunyoviylik, muqaddaslanmaganlik va nizodir.” Selected Messages, 2-kitob, 69.

Xudo o'zgarmaydi va U mavjud nurga ko'ra hukm qiladi. Zamonaviy Isroilga qadimgi Isroilga qaraganda ko'proq nur berilgan edi, va bizga “o'sha gunohlarning o'zi zamonaviy Isroilning samoviy Kan'onga kirishini kechiktirdi”, deb xabar qilingan. Agar zamonaviy Isroil faqat qadimgi Isroil javobgar qilingan nur uchun javobgar tutilganida edi, bu yetarli bo'lur edi, ammo ularga ko'proq nur berilgan edi. Shuning uchun, agar “o'sha gunohlarning o'zi” “qadimgi Isroil”ning “qirq yil” davomida sahroda sarson bo'lishiga sabab bo'lgan bo'lsa, unda zamonaviy Isroil ham nafaqat 1863-yildagi isyonda “sahro”ga chiqarib yuborilgan, balki xuddi shunday muqarrar ravishda o'sha yerda halok bo'lishga mahkum etilgan edi. Ularning “gunohlari” uchinchi farishtaning ishini shu paytgacha kechiktirib keldi.

“Farishta dedi: ‘Uchinchi farishta ularni osmoniy ombor uchun bog'lam-bog'lam qilib bog'lamoqda, ya'ni muhrlamoqda.’ Bu kichik jamoa tashvish va mashaqqatdan ezilgandek ko'rinar edi, go'yo ular qattiq sinovlar va kurashlardan o'tgan edilar. Va quyosh go'yo bulut ortidan endigina chiqib, ularning yuzlariga nur sochayotgandek tuyular edi; buning natijasida ular zafarmand ko'rinar, go'yo ularning g'alabalari deyarli qo'lga kiritilgandek edi.” Early Writings, 88.

Qadimgi Isroilni sahroda halok bo'lish uchun quvg'in qilgan o'sha gunohlar 1844-yil 22-oktabrda kelgan uchinchi farishtaning ishini kechiktirdi.

“Iso eng muqaddas joyning eshigini ochganidan keyin, Shabbatning nuri ko'rindi va Xudoning xalqi, qadimda Isroil farzandlari sinalganidek, Xudoning qonuniga rioya qilarmikanlar, deb sinovdan o'tkazildi. Men uchinchi farishtaning yuqoriga ishora qilib, umidlari puchga chiqqanlarga samoviy ma'badning eng muqaddas joyiga boradigan yo'lni ko'rsatayotganini ko'rdim. Ular imon orqali eng muqaddas joyga kirganlarida, Isoni topadilar va umid hamda quvonch yangidan jo'sh uradi. Men ularning ortga nazar tashlab, o'tmishni qayta ko'zdan kechirayotganlarini ko'rdim: Isoning ikkinchi bor kelishi haqidagi e'lon qilingan xabardan boshlab, 1844-yildagi vaqtning o'tib ketishigacha bo'lgan tajribalarini. Ular o'z umidsizliklarining izohini ko'radilar va quvonch hamda ishonch yana ularni jonlantiradi. Uchinchi farishta o'tmishni, hozirni va kelajakni yoritib berdi, va ular Xudo haqiqatan ham ularni O'zining sirli ilohiy irodasi bilan boshqarganini biladilar.” Early Writings, 254.

Uchinchi farishta — muhrlovchi farishtadir, va u 1844-yil 22-oktabrda keldi, ammo uning ishi qadimgi Isroilning sahroda halok bo'lishiga sabab bo'lgan o'sha gunohlar tufayli kechiktirildi.

1863-yildagi isyon sabab bo'lgan bu kechikish uchinchi farishtaning ishinin kechiktirilishi edi, va shuning uchun muhrlash yuz yildan ortiq vaqt davomida to'sib qo'yildi hamda kechiktirildi.

“[Sahro 32:6–15, iqtibos keltirilgan.] Xudovand Rabb hasadgo'y Xudodir, biroq U bu avlodda O'z xalqining gunohlari va qonunbuzarliklariga uzoq sabr qiladi. Agar Xudoning xalqi Uning maslahatida yurganida, Xudoning ishi ilgarilagan bo'lur edi, va haqiqat xabarlari butun yer yuzi uzra yashovchi barcha xalqlarga yetkazilgan bo'lur edi. Agar Xudoning xalqi Unga ishonganida va Uning kalomining ijrochilari bo'lganida, agar ular Uning amrlarini saqlaganlarida, unda shamollarni qo'yib yuborib, ular yer ustida esishi kerak bo'lgan to'rt farishtaga xabar bilan osmon bo'ylab uchib kelgan farishta: “To Xudoning qullarini ularning peshonalariga muhrlagunimcha, to'rt shamolni ushlab turinglar, ushlab turinglar, ular yer ustida esmasin”, deb nido qilgan bo'lmas edi. Ammo xalq qadimgi Isroil singari itoatsiz, noshukur, nopok bo'lgani uchun, hamma baland ovoz bilan e'lon qilinadigan rahm-shafqatning so'nggi xabarini eshitishi uchun vaqt cho'zilmoqda. Xudovandning ishi to'siqqa uchradi, muhrlash vaqti kechiktirildi. Ko'plar haqiqatni eshitmagan. Ammo Xudovand ularga eshitish va tavba qilib qaytish uchun imkon beradi, va Xudoning buyuk ishi oldinga boradi.” Manuscript Releases, 15-jild, 292.

2001-yil 11-sentyabrda uchinchi farishta yana keldi va 1863-yildagi isyondan beri kechiktirilgan muhrlash vaqti yana boshlandi. Bu uchinchi Voyning Islomining kelishi edi; u, shuningdek, muhrlash vaqtining boshlanishini belgilovchi yettinchi karnaydir. Muhrlash vaqti uchinchi farishtaning 1844-yil 22-oktyabrda kelishi bilan boshlandi, o'shanda yettinchi karnay sado bera boshlagan edi, ammo o'sha karnayga to'sqinlik qilindi va u kechiktirildi.

Va men dengiz ustida va yer ustida turganini ko'rgan farishta qo'lini osmonga ko'tardi, va osmonni ham, undagi narsalarni ham, yerni ham, undagi narsalarni ham, dengizni ham, undagi narsalarni ham yaratgan, abadulabad tirik Zot nomi bilan qasam ichdi: endi vaqt bo'lmaydi; balki yettinchi farishtaning ovozi yangraydigan kunlarda, u karnay chalishni boshlaganida, Xudoning siri O'z qullari bo'lmish payg'ambarlariga xushxabar qilganidek, tamom bo'ladi. Vahiy 10:5–7.

Yettinchi farishtaning “ovozi” — Nyu-York shahrining ulkan binolari qulatilgan paytda tushib kelgan, Vahiy kitobining o'n sakkizinchi bobidagi farishtaning ovozidir.

Shundan keyin men osmondan tushib kelayotgan, buyuk qudratga ega bo'lgan boshqa bir farishtani ko'rdim; va yer uning ulug'vorligidan yorishdi. U baland ovoz bilan qudratli tarzda nido qilib dedi: Buyuk Bobil quladi, quladi, va jinlarning maskaniga, har bir nopok ruhning makoniga hamda har bir nopok va jirkanch qushning qafasiga aylandi. Chunki barcha xalqlar uning zinosi g'azabining sharobidan ichdilar, yer yuzining shohlari u bilan zino qildilar, va yer yuzining savdogarlari uning dabdabali ne'matlarining mo'l-ko'lligi orqali boyib ketdilar. Vahiy 18:1–3.

Pastga tushayotgan qudratli farishtaning “ovozi” farishtalarga to'rt shamolni ushlab turishni buyuradi; bu shamollar yo'lida o'lim va vayronagarchilik keltirish uchun bo'shanishga intilayotgan “g'azablangan ot” sifatida tasvirlangan.

“Xudoning farishtalari Uning amrini bajo keltirib, yerning shamollarini tutib turadilar, toki shamollar yerga ham, dengizga ham, biror daraxtga ham esmasin, Xudoning qullari esa peshonalarida muhrlanmaguncha. Quddratli farishta sharqdan (yoki quyosh chiqishidan) ko‘tarilib kelayotgani ko‘rinadi. Farishtalarning eng quddratlisi o‘z qo‘lida tirik Xudoning, ya‘ni hayotni bera oladigan, peshonalarga kimlarga boqiylik, abadiy hayot ato etilishi kerak bo‘lsa, o‘shalarga belgi yoki yozuvni bitib qo‘ya oladigan Zotning muhrini tutib turadi. To‘rt shamolni bu ish ado etilguncha, va u ularni qo‘yib yuborish uchun amr bermaguncha, tiyib turishni to‘rt farishtaga buyurish vakolatiga ega bo‘lgan ovoz aynan mana shu eng oliy farishtaning ovozidir.” Testimonies to Ministers, 445.

To‘rt farishtaga shamollarni ushlab turishni buyuruvchi farishta — Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi, yerni O‘zining ulug‘vorligi bilan yoritadigan farishtadir; uning “kuchli ovozi” esa yettinchi farishtaning ovozidir.

“Vahiy 7-bobda mulohazamiz, taskinimiz va dalda olishimiz uchun qanday ajoyib tasvir berilgan! To‘rt farishta yer yuzida bir ishni bajarishga tayinlangan. Ammo O‘zini uning fidyasi uchun berib, dunyoni sotib olgan Zotning tanlangan ozchiligi bor. Kimlar ular? Xudoning barcha amrlarini tutayotgan va Isoning imoniga ega bo‘lganlardir.

“Yuhanning e‘tibori yana bir manzaraga qaratildi: ‘Va men sharqdan ko‘tarilib kelayotgan, tirik Xudoning muhriga ega bo‘lgan boshqa bir farishtani ko‘rdim’ (Vahiy 7:2). Bu kim? Ahdning Farishtasi. U quyosh chiqish tomondan keladi. U yuqoridan kelgan Tongdir. U dunyoning Nuridir. ‘Unda hayot bor edi, va hayot insonlarning nuri edi’ (Yuhanno 1:4). Ishayo tasvirlaydigan Zot mana Shudir: ‘Zero, biz uchun Bola tug‘ildi, bizga O‘g‘il berildi; va hokimiyat Uning yelkasida bo‘ladi; va Uning nomi Ajoyib, Maslahatchi, Quddratli Xudo, Abadiy Ota, Tinchlik Shahzodasi deb ataladi’ (Ishayo 9:6). U osmonda farishtalar lashkari ustidan ustunlikka ega bo‘lgan Zot sifatida, ‘yerga va dengizga zarar yetkazish berilgan’ farishtalarga shunday deb baland ovoz bilan faryod qildi: ‘Xudoyimizning qullarining peshonalariga muhr bosmagunimizcha, na yerga, na dengizga, na daraxtlarga zarar yetkazing’ (Vahiy 7:2, 3).”

“Mana, bu yerda ilohiy va insoniy birlashgandir. To‘rt shamolni Uning da‘vati yetib kelgunicha tiyib turish haqida to‘rt farishtaga amr berilgan. Butun bobni o‘qing. «Zarar yetkazmanglar», degan nido Qayta Tiklovchi, Najotkor tomonidan aytilgandir.

“Qiyomat va g‘azab faqat ma‘lum bir ish ado etilgunicha bir oz muddatga tiyib turilishi lozim edi. Xabar, ogohlantirish va rahmatning so‘nggi xabari, pulga bo‘lgan xudbin muhabbat, rohat-farog‘atga bo‘lgan xudbin muhabbat va ado etilishi zarur bo‘lgan ishni bajarishga insonning noloyiqligi tufayli o‘z ishini qilishda kechiktirildi. O‘zining ulug‘vorligi bilan yer yuzini yoritishi lozim bo‘lgan farishta, osmon nuri porlashi mumkin bo‘lgan insoniy vositalarni kutib turdi, va shu tariqa ular o‘zaro hamkorlik qilib, o‘zining muqaddas, tantanavor ahamiyati ila dunyoning taqdirini belgilab beradigan xabarni yetkazadilar.” Manuscript Releases, 15-jild, 222.

Uchinchi farishta, ya‘ni Masih, shuningdek 1844-yil 22-oktabrda kelgan muhrlovchi farishtadir, ammo Xudoning xalqining itoatsizligi tufayli Uning bir yuz qirq to‘rt ming kishini muhrlash ishi

2001-yil 11-sentabrgacha kechiktirildi. So‘ng uchinchi Voyning Islom dini Nyu-Yorkning ulkan binolarini qulatdi va muhrlash jarayoni boshlandi. O‘sha paytda xalqlar “g‘azabga to‘ldi, ammo tiyib turildi”. Vahiyning o‘n sakkizinchi bobidagi birinchi ovoz, Xudoning xalqi muhrlanayotgan paytda to‘rt farishtaga ushlab turishni buyuradigan ovozdır.

Iso har doim yakunni ibtido bilan tasvirlaydi, va 1993-yil 26-fevralda uchinchi Voyning Islom dini Jahon Savdo Markazining Shimoliy minorasi yer osti avtoturargohida yuk mashinasiga joylashtirilgan bombani portlatdi. Portlash binoga katta zarar yetkazdi, olti kishining halok bo‘lishiga va mingdan ortiq boshqa kishilarning jarohatlanishiga sabab bo‘ldi. Hujum minoralarni qulatmagan bo‘lsa-da, u AQSh hududida sodir etilgan muhim terrorchilik harakati bo‘ldi hamda 2001-yil 11-sentabr voqealarining darakchisi bo‘ldi.

Muhrlash vaqti 2001-yil 11-sentabrda boshlandi, biroq u sakkiz yil avval berilgan oldindan ogohlantirishni ham o‘z ichiga olgan edi. 2023-yil 7-oktabrdagi Islomning Isroilga hujumi muhrlash vaqtining yakunlanishiga doir oldindan ogohlantirishdir. Uchinchi Voyning bashoratli xususiyatlari dastlabki ikki Voyning bashoratli xususiyatlari bilan belgilab qo‘yilgan. Vahiy kitobining to‘qqizinchi bobi ochilishidagi oyatlarda bir yuz qirq to‘rt mingning muhrlanishi tasvirlangan.

Biz o‘sha mavzuni keyingi maqolada ko‘rib chiqamiz.

“Agar mana shunday manzaralar kelajakda bo‘lsa, aybdor dunyo ustiga shunchalik dahshatli hukmlar keladigan bo‘lsa, unda Xudoning xalqi uchun qayerda panoh bo‘ladi? G‘azab o‘tib ketguncha ular qanday himoya ostida saqlanadi? Yuhanno tabiat unsurlarini — zilzila, bo‘ron va siyosiy nizoni — to‘rt farishta tomonidan ushlab turilgan holda ko‘radi. Bu shamollar Xudo ularni qo‘yib yuborish haqida so‘z bermaguncha nazorat ostidadir. Xudoning jamoatining xavfsizligi shundadir. Xudoning farishtalari Uning amrini ado etib, yerning shamollarini to‘sis turadilar, toki Xudoning qullari peshonalarida muhrlanmaguncha shamollar na yerga, na dengizga, na biror daraxtga essin. Qudratli farishta sharqdan (yoki quyosh chiqish tomonidan) ko‘tarilib kelayotgani ko‘rinadi. Farishtalarning eng qudratlisi o‘z qo‘lida tirik Xudoning muhrini, ya‘ni hayotni faqat O‘zi bera oladigan Zotning muhrini tutadi; U peshonalarga o‘lmaslik, abadiy hayot ato etiladigan kishilarga tegishli belgi yoki yozuvni bitib qo‘yishga qodirdir. Aynan shu oliy farishtaning ovozi bu ish bajarilguncha va u ularni bo‘shatib yuborish uchun amr bermaguncha to‘rt shamolni tiyib turishni to‘rt farishtaga buyurish vakolatiga ega edi.”

“Dunyoni, nafsni va iblisni yengganlar tirik Xudoning muhrini qabul qiladigan marhamat topgan kishilar bo‘ladilar. Qo‘llari pok bo‘lmagan, yuraklari sof bo‘lmaganlar tirik Xudoning muhriga ega bo‘lmaydilar. Gunohni rejalashtirib, uni amalga oshirayotganlar chetlab o‘tiladilar. Faqat buyuk antitipik Kafforat kunida Xudo huzuridagi holatida tavba qilayotgan va gunohlarini e‘tirof etayotganlar o‘rmini egallayotganlar Xudoning himoyasiga loyiq deb tan olinib, belgilab qo‘yiladilar. O‘z Najotkorining zohir bo‘lishini tongni kutuvchilardan ham ko‘ra ortiqroq jiddiylik va intiqlik bilan izchil ravishda kutayotgan, umid bilan boqayotgan va hushyorlik bilan kuzatayotganlarning nomlari muhrlanganlar qatoriga qo‘shiladi. Haqiqat nuri butun borlig‘iga yog‘ilib turgan holda, e‘lon qilgan imoniga mos amallarga ega bo‘lishi lozim

bo'lgan, ammo gunoh tomonidan maftun etilib, yuraklarida butlar o'rnatayotgan, Xudo oldida o'z jonlarini buzayotgan va gunohda ularga qo'shilganlarni ham harom qilayotganlarning nomlari hayot kitobidan o'chirib tashlanadi va chiroqlari bilan idishlarida moyi bo'lmagan holda yarim tun zulmatida qoldiriladilar. 'Mening nomimdan qo'rqadigan sizlar uchun esa Solihlik Quyoshi O'z qanotlarida shifo bilan porlab chiqadi.'"

"Xudoning qullarini bu muhrlash Ezezielga vahiya ko'rsatilgan ayni o'sha narsadir. Yuhanno ham bu nihoyatda dahshatli vahiya guvoh bo'lgan edi. U dengiz va to'lqinlarning shovullashini, odamlarning yuraklari qo'rquvdan orqaga tortib, holdan ketayotganini ko'rdi. U yerning silkinayotganini va tog'larning dengiz o'rtasiga uloqtirilayotganini (bu tom ma'noda sodir bo'lmoqda), uning suvlari g'uvillab, g'alayonlanayotganini va tog'larning uning toshqinidan larzaga kelayotganini ko'rdi. Unga vabolar, o'lat, qahatchilik va o'lim o'zlarining dahshatli vazifasini ado etayotganlari ko'rsatildi." Testimonies to Ministers, 445.